

श्री गजानन महाराज, शेगाव
पोवाडा

(शाहीर प्रभाकर जामखेडकर, मुंबई.)

ही पुण्यभूमी संतांची। संतमहंतांची। सिद्धपुरुषांची। योगी पुरुषाचे
तळपळे तेज। शेगावी गजानन महाराज। प्रभाकर हजर सेवेशी आज ॥६॥

श्री गजानन महाराज। संत अग्रज। योग्याच तेज। भक्तांशी चाले सदा
हितगुज। दाविले चमत्कार हररोज। गुंजे वऱ्हाडात भक्ति अलगूज ॥
संत जणू प्रती ईश्वर। भूतळावर। जाणती थोर। कशाला देती सारे
बहुमान। सर्व गुण अंगी मांडती ठाण। म्हणुनी संतांचा होतो बहुमान ॥
भक्तांच्या कल्याणासाठी। येती जगजेठी। संतरुप मोठी। दीन दुबळ्यांचा
करण्या उद्धार। ईश जे भक्तासाठी करणार। संत ते सदोदित करणार ॥
संतकथा करावी श्रवण। एकाग्र मन। निजकल्याण। संतांचे धरुनिधा
बोट। मोक्षणाची मळवावी वाट। संत हीच कल्याणार्थी पेठ ॥
परोपकार करोनी किती। देह किजिविती। केळी उभती। संत श्रीगजानन
साचा। अवतार सिद्धाचाच चाचा। नमवु मस्तक प्रणाम अमुचा ॥
शेगाव गाव वऱ्हाडात। त्रिरवंडात ज्ञान। लई प्रख्यात। संतामुळे नाव
अजरामर। भक्तांचा जिथे सदा उद्धार। गजानन चरणी लीन होणार ॥
ऐन तारुण्याभीतरी। शेगाव नगरी। अवतारे स्वारी। शके अठराशे माघ वद्यास।
सप्तमीची तीथ असे समयास। सिद्धयोगी सिद्ध उद्दारास ॥ (२३ फेब्रु १९०८) ॥

चालः थोडक्यात सांगतो प्रथम कसे प्रकटले।
भूतकाळात डोकावू दृष्य दिसेवी आगळे ॥

चाळः पानुरकर कूलभूषण। देवीदास नाव ते जाण ॥

आधिपती मठाचा थोर । भाविक त्याचा व्यवहार ॥

चाळः ऋतुषांती मुळाची होती । तैय्यारी भोजनाची होती ।
उठव्यावर बधा पंगती । उष्ट्या पत्रावळी जमावती ।
उकिरड्यावर टाकूनी देती ।
ऐका गजानन महाराज कसे प्रकटती ॥

चाळः उकिरड्यावरी ठाण मांडूनी, मूर्ती तेजोमय बसली ।
बंडी अंगीजूनी पुराणी, दूजे वस्त्र ना त्यालेली ॥
एक भोपळा पाणी पिण्यासी, चिलिम कच्ची हाताशी ।
शिद्ध आगळा, शांती भुरवासी, कुणी न न्याहळे ओग्यासी ॥

चाळः रस्त्यावरती बसोनी स्वारी । पत्रावळी खाळी वर करी ।
नजरेस पडताची शित । उचलुनी मुश्वी घालत ।
अन्न परब्रह्म हे जाण । त्याची पटाविण्यासी खूण ।
उष्टी शित चवीने खात ।
बंकटलाळ दामोदरपंत प्रकार ^{सारा} न्याहाळत ॥
सारा प्रकार पाहूनी दोघे पुरे संभ्रत ॥

चाळः हा अन्नार्थी जरी असता । तरी पात्र मागूनी घेता ॥
देवीदास पात्र ही देता । कोण जाणे वेड्याच्या हेता ॥
बंकट म्हणती पंतास । हा प्रकार निराळा खास ॥
वास्तो कृतीने वेडा । परी वाटे ज्ञानाचा गाडा ॥

चाळः परस्पर केला विचार । पारश्वी थोर । रत्न समोर । बंकट नम्रपणे वदत ।
बोध या कृतीचा ना होत । पत्रावळी काहो चाळत ॥

चाळः

जर भूक असे पोटासी | तरवूद कर अन्नाची (ताराची) |
 उत्तर नसे प्रक्षासी | नुसती नजर भिडविली सार्ची |
 मनोहर तेजोमय कांती | पिकदार दंड अन् छाती |
 निजानंदी गुंगीची कृती |
 पक्वानांनी भरलेल ताट देवीदास आणती ॥
 अवधी पक्वान्ने मिसळली | रवाण्यासी सुरवात केळी |
 अनुपम ब्रह्मरस पिती | पिवुनिया तृप्त जे होती |
 ते का गूढवण्यासी मागती |
 जठराग्नी तृप्तकरी गोपाल काळा रवाळनी ॥

चाळः

बंकटलाळ म्हणे पंतासी | वेडा म्हटले चूक ही आमुची ॥
 धन्य धन्य आपुळे शेजाव | अवतरला योगीराव ॥
 हा ब्रह्मरूप साक्षात् | इच्छा नसे काही हृदयात् ॥

चाळः

पिण्यानसे तुंब्यामाधि पाणी | आणून देवू का कोणी |
 रस्मित रेषा वदना वरती | आणावे म्हणून सांगती |
 एक ब्रह्म साच्या जगतासी | तुम्हा आर्षी भेद का करिती |
 पित्तो पाणी व्यवहारासाठी | जगरहाटी पाळण्यासाठी ॥

चाळः

पाण्यासाठी जाता दामोदर | अघटित घडला परकार ॥
 कृपाचाच करुनी शेजार | गडूक पाणी वाही इतरक्षर ॥
 गुरदोर तेच पिणार | घाण पाण्यास वासही फार ॥

चाळः

तेथेची जाऊनी पाणी पाल्ये पोटावर ॥
 घाण पिकून तृप्तीचा वर देती देकर ॥
 तेव्हाथून पंत आणिली शुद्ध, निर्मळ नीर ॥
 मी हे पहा आणिले नीर | शीत, सुवासिक अन् गार |
 का पिता हाळातलि नीर |

महाराज महाम तर्वाचा करिती उच्चार ॥

चाळः

हे अवद्ये सोरे चराचर । व्यापिले ब्रह्म साचार ॥
 गढूळ वासिके निर्मळ नीर । निरर्थक भेद नुरणार ॥
 भेद कसे तिथे नांदणार । तोच नाही काहो नीर ॥
 तोच गढूळ, निर्मळ गार । सुवास, कुवास रुपे घेणार ॥
 तोच नीर, तोच पिणार । वेगळा कसा राखणार ॥
 तो, मी दुजा कसा राखणार । तत्त्व थोर, करती आचार ॥

चाळः

समर्थ्यांची ऐकता वाणी । ग्राहिवर त्यांच्या मनोमनी ।
 लीन होण्या सिद्धाच्या चरणी । तयार झाले दोघे तत्क्षणी ।
 जाणोनी हेच मनोमनी ।

तात्काळ पळ काढिती गती वाऱ्याच्या वाणी ।
 या पुढील साऱ्या हकीकती सुरस, रम्य, अलौकिक किती ।
 विस्ताराने सिद्ध पुरुषांची कथा सांगती ॥

चाळः

षड्रिपु जिंकुनी घेती	संतश्रेष्ठ तेच भूषाविति ॥
दया, प्रेम सर्वांच्या भूती	" " " ॥
सदा दंड ईश चिंतनी	" " " ॥
परोपकारी देह शिजाविति	" " " ॥
ईश करिती तेच ने करती	" " " ॥
धारण, पोषण, संवर्धन करिती	" " " ॥
सांभाती श्रेष्ठ महिपती	" " " ॥

चाळः

संत आणी देव तू जाण । दोघात नाही भेदभाव ॥
 सूर्य आणी व्याचे किरण । नावात फक्त भेदभाव ॥

(मिळवणी)

ही पुण्यभूमी संतांची । संत मरुतांची । सिद्ध पुरुषांची ।
 योगी पुरुषांचे तळपळे तेज । शेगावी गजानन महाराज ।
 प्रभाकर हजर सेवसी आज ॥ १ ॥